

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел II.

Принципи в системата на предучилищното и училищното образование

Чл.2. (3) *(доп.)* Институциите в системата на предучилищното и училищното образование са детските градини, училищата, центровете за подкрепа за личностно развитие, **центровете за творчество и иновации** и специализираните обслужващи звена.

Чл. 3. (2) *(доп.)* Образованието е национален приоритет и се реализира в съответствие със следните принципи:

1. единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
 2. ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
 3. равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
 4. равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
 5. запазване и развитие на българската образователна традиция;
 6. хуманизъм и толерантност;
 7. съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
 8. *(доп.)* иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите, **с участието на учениците в тяхното създаване и въвеждане;**
 9. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
 10. автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
 11. ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието.
 12. *(нова)* създаване на условия за стимулиране и развитие на творчеството и иновациите при различните възрастови групи в предучилищното и във всеки етап на училищното образование, синхронизирано с личностното развитие на обучаващите се;
-

Глава първа. ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Раздел III.

Цели на предучилищното и училищното образование

Чл. 5. (1) *(доп.)* Основните цели на предучилищното и училищното образование са:

1. *познавателно*, интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие *в подкрепа на личността* на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
 2. (доп. - ДВ, бр. 11 от 2023 г.) съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и българското национално самосъзнание;
 3. придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
 4. придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие;
 5. ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
 6. *(доп.)* формиране на устойчиви нагласи и мотивация за *творчество, иновативност и учене* през целия живот;
 7. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
 8. формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
 9. формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;
 10. познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
 - ~~11. придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;~~
 11. *(изм.)* придобиване на компетентности за разбиране и овладяване на глобални процеси и тенденции и на тяхното локално изражение и последици, както и компетентности за тяхното контекстуализиране и адаптацията спрямо тях;
 12. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.
- (2) Държавата провежда политики за повишаване на качеството на образованието и предотвратяване на ранното отпадане на учениците от училище.

Чл. 6. Системата на предучилищното и училищното образование осигурява условия за:

- ~~1. ранно детско развитие и подготовка на децата за училище;~~
 1. *(изм.)* личностно развитие на децата като подготовка за училище;
 2. *(доп.)* придобиване на основно и средно образование и/или на професионална квалификация и подготовка за *съзнателен, активен и пълноценен живот, както и за социална и професионална реализация;*
 3. валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и чрез информално учене.
-

Глава четвърта.
ИНСТИТУЦИИ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I.
Определения и статут

Чл. 26. (1) *(изм. и доп.)* Центърът за подкрепа за личностно развитие ~~е институция~~ и центърът за творчество и иновации са институции в системата на предучилищното и училищното образование, в ~~които~~ които се организират дейности, подкрепящи приобщаването, обучението, възпитанието, ~~творчеството и иновативността~~ творчеството и иновативността на децата и учениците, както и дейности за развитие на техните интереси и ~~творчески~~ творчески способности.

(2) *(изм. и доп.)* Центърът за подкрепа за личностно развитие ~~не осигурява~~ и центърът за творчество и иновации ~~не осигуряват~~ завършването на клас и етап и придобиването на степен на образование и/или на професионална квалификация, с изключение на центъра за специална образователна подкрепа, който може да извършва и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

Чл.28. *(доп.)* (3) (Нова - ДВ, бр. 17 от 2020 г.) Автономията на държавните и общинските гимназии, средни и специализирани училища включва и правото да сключват с държавни висши училища и университетски центрове споразумения за съвместно обучение по учебни предмети и/ или модули за придобиване на профилираната и/или професионалната подготовка във втори гимназиален етап, както и по учебни предмети за придобиване на специализираната подготовка в средната степен на образование при спазване изискванията на този закон и на Закона за висшето образование.

Глава четвърта. ИНСТИТУЦИИ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел II. Видове институции

Чл. 49. (1) (доп.) Центровете за подкрепа за личностно развитие и центровете за творчество и иновации според дейността си са за:

1. (доп.) личностно развитие на интересите, способностите, компетентностите, творчеството, иновативността и изявата в областта на науките, технологиите, социалните отношения, изкуствата и спорта;
2. кариерно ориентиране и консултиране;
3. превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици;
4. ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;
5. педагогическа и психологическа подкрепа;
6. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания;
7. (нова) прилагане на програми за адаптация и активно участие в процесите на промяна и устойчив преход към условия на климатични изменения, технологична акселерация и глобална несигурност;

(2) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и центровете за специална образователна подкрепа, създадени по реда на този закон, които извършват:

1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
2. педагогическа и психологическа подкрепа;
3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците по т. 1;
4. обучение на деца и ученици по т. 1 в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

(3) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и ученическите общежития, чиято дейност не се организира от училища.

(4) Центрове за подкрепа за личностно развитие са и астрономическите обсерватории и планетариуми.

(5) Устройството и дейността на астрономическите обсерватории и планетариуми, както и на ученическите общежития по ал. 3 се уреждат с правилници, издадени от министъра на образованието и науката.

(6) Центровете за подкрепа за личностно развитие могат да извършват една или няколко от дейностите по ал. 1 и 3, с изключение на центровете за специална образователна подкрепа, които могат да извършват само дейностите по ал. 2. Центровете за специална образователна подкрепа могат да извършват и дейностите по ал. 3 при необходимост и при наличие на материална база в съответствие с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие и с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(7) (доп.) Центровете за подкрепа за личностно развитие и центровете за творчество и иновации са общински и такива, учредени по линия на публично-частни партньорства, с изключение на центровете за специална образователна подкрепа по ал. 2, които са държавни и общински.

(8) (доп.) Устройството и дейността на центровете за подкрепа за личностно развитие и центровете за творчество и иновации се уреждат с правилник, приет от съответния общински съвет.

(9) Устройството и дейността на центровете за специална образователна подкрепа се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката.

Глава пета.
ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I.
Общи разпоредби

Чл. 55. *(доп.)* Предучилищното образование полага основите за **личностно развитие чрез творчество, иновативност** и учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното, **естетическото** и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.

Глава тринадесета. ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 251. (3) *(доп.)* Министърът на образованието и науката ръководи и координира провеждането на държавната политика в областта на предучилищното и училищното образование. Министърът на образованието и науката е специализиран орган за управление на системата на предучилищното и училищното образование. В изпълнение на своите правомощия министърът на образованието и науката има правото да сключва споразумения за партньорство с висши училища и университетски центрове с оглед на използването на тяхната експертиза и компетентност при провеждането на държавната политика в областта на предучилищното и училищното образование.